

BRUNNSTID, m. 3. 1) Den tid på året, då man dricker brunn. — 2) Se *Brunnstermin*.

BRUNNSTRUMMA, f. 1. Se *Brunnsrör*.

BRUNNSVÄGN, m. 2. Lång vagn, som kan rymma ganska många personer, och der man siter på tvären, å ömse sidor af vagnen, med undantag af dem, som sitta på fram- och baksätet.

BRUNNSVATTEN, n. 3. Dricksvatten, som hämtas ur brunnar.

BRUNNSÄDER, f. 1. pl. — *ådror*. Vattenåder, som förser en brunn med vatten.

BRUNNSÄMBAR, n. 3. Ämbar, som begagnas att upphämta vatten ur en brunn.

BRUNNSÖPPNING, f. 2. Se *Brunnshål*.

BRUNOCKRA, f. 1. (mineral.) Brun jernockra.

BRUNPRICKIG, a. 2. Som har bruna prickar på den botten af annan färg. — *Brunprickighet*, f. 3.

BRUNRANDIG, a. 2. Som har bruna ränder på den botten af annan färg. — *Brunrandighet*, f. 3.

BRUNROT, f. 3. pl. — *rötter*. (bot.) Benämning i Vestergötland på Allmän Gråbo. *Artemisia vulgaris*.

BRUNRÖD, a. 2. Röd, med skiftning i brunt. — *Brunrödhet*, f. 3.

BRUNSCHÄCK, m. 2. Schäck (se d. o.) med bruna fläckar.

BRUNSCHÄCKIG, a. 2. (om hästar) Hvit med stora bruna fläckar.

BRUNSKÄGGIG, a. 2. Som har brunaktigt skägg.

BRUNSKÄRA, f. 1. Örtslägte af klassen *Syn-genesia*. *Bidens*.

BRUNSPAT, m. 3. Ett mineral, som består af kolsyrad kalk med kolsyrad talkjord och manganoxidul. Kallas äfv. *Mangankalk*.

BRUNST, f. 3. (af *Brinna*) Begäret till parning. Säges om djur af get- och hjortsläktet. *Vara, komma i b.*

BRUNSTEKA, v. a. 2. Steka någonting så, att det blir brunt utanpå. — *Brunstekande*, n. 4. o. *Brunstekning*, f. 2.

BRUNSTEN, m. 2. Mineral af släktet *mangan*, bestående hufvudsakligen af mangansuperoxid; förekommer dels i strålig eller bladig form, dels derb eller jordartad, dels kristalliserad, med jerngrå färg, metallglänsande, ogenomskinlig, spröd och ojemn i brottet. Kallas äfven *Pyrolucit*.

BRUNSTIG, a. 2. Som är i brunst (se d. o.).

BRUNSTID, m. 3. Den tid på året, då djur af get- och hjortsläktet äro i brunst.

BRUNTE, m. 2. pl. *bruntar*. (fam.) Brun häst.

BRUS, n. 3. Se *Brusande*, n. 4.

BRUSA, v. n. 4. 1) Ljuda som vatten, i haf, sjö, hvilket är upprördt af stormen, eller som vatt-net i en starkt forsande elf, å, bäck. *Hafvet, sjön, floden, forsen b-r. Vågorna b.* — 2) Säges äfv. om ett af något slags fel i hörselorganen härrörande ljud i örat, liknande det af brusande vatten, och hvaraf människor stundom äro besvärade. Nyttjas i denna mening impersonelt. *Det b-r förfärligt i mina öron.* — 3) Säges äfv. i högre stil om ljudet af en orgel. *Orgeln b-r.* — 4) (fig.) *B. upp, ut*, se *Uppbrusa, Utbrusa*.

BRUSANDE, n. 4. Ljudet, då något brusar (bem. 1, 2 o. 3).

BRUSHÄNE, m. 2. pl. — *hanar*. Flyttfågel af *Vadnars* ordning, omkring 12 tum lång, näbben af hufvudets längd, tunn och rak, benen höga, smala, stjerten med 12 pennor; färgen på fjädrarna skiftande mellan svart, hvitt, rostgul och rödbrunt; om våren utväxer på hanarna ett slags

halskrage, som efter höstruggningen affaller. *Ma-chetes pugnax*.

BRUSHUFVUD, n. 3. pl. — *hufvuden*. (fam.) Menniska af ganska häfligt lynne; en, som lätt fattar eld.

BRÜSK, se *Brosk*.

BRUSNING, f. 2. Se *Brusande*. *Orgelns b.*

BRUSTEN, a. p. 2. neutr. — *et*. (af *Brista*) *Brustna ögon*, säges om de ytterst matta, slocknande ögonen på en döende.

BRÜTAL, -ål, a. 2. (fr.) Grof, plump, vildsint. *B-t handlingssätt, väsende.* — *Syn.* Se *Grof.* — *Brutall*, adv.

BRÜTALITET, ---ët, f. 3. Grofhet, vildsinhet. — *Syn.* Se *Grofhet*.

BRUTEN, a. p. 2. neutr. — *et*. (af *Bryta*) *B-et tak*, som mellan åsen och takfoten bildar en trubbig vinkel. *B-tna dörrar, fönsterluckor*, som kunna vikas in. *B-et tal*, se *Bräk*. *B. röst, stämman*, med uppehåll emellan orden eller stafvelserna, till följel af matthet eller sinnesrörelse. *Tala b. svenska*, med ordens främmande och oriktiga betoning.

BRUTTO, a. indekl. o. adv. (handelst.) Utan afdrag af hvad som bör adragas. *B. vigt*, vigten af varan jemte det, hvaruti den är inpackad. *Detta fat kaffe väger 50 löspund b.*, d. v. s. med inbegrepp af sjelfva fatets vikt. — *B.* betecknar äfven hela inkomsten af en försäljning, ett företag o. s. v., utan afdrag af kostnader, m. m. — *Motsats:* Netto.

BRY, v. a. 2. 1) (egentl.) Oroa, plåga. *Brukas* i denna bem. sällan, utom i uttrycket *B. silt hufvud med*, mycket tänka på, bråka sin hjerna med. — 2) Skämtande gäckas med någon, göra förlägen. *B. en för något.* — *B. sig*, v. r. *B. sig om:* a) (om sak) bekymra sig om, göra sig besvär med; b) (i fråga om person) vårda sig om; gifva akt på någons yttrade tankar, vilja, önskan. *Brukas* endast med negation eller i frågor. a) *Jag b-r mig icke om andras affärer. Han b-r sig icke om anständighetens fordringar. Det b-r han sig icke, alls icke, föga om. Hvad b-r jag mig om det? Jag b-r mig föga om, antingen han är ond eller god. Hon b-dde sig icke om att göra det. Icke b. sig om, hvad man säger. Det är hvad jag minst b-r mig om.* — b) *Han b-r sig icke om hvarken hustru eller barn. Han har uttrat sin vilja, sina önskningsar, han har till och med hotat; men ingenting hjälper: man b-r sig icke om honom. Han är alltid tillhands med goda råd, men ingen b-r sig om honom.* — *Syn.* *Vårda sig om, Bekymra sig om, Sköta om, Akta, Gifva akt på, Lägga märke till, Låna uppmärksamhet åt, Lyssna till, Fråga efter.*

BRYDD, a. p. 4. Förlägen. *Se b. ut. Jag blefve mycket b., om lånet uppsades.* — *Syn.* Se *Förlägen*.

BRYDERI, n. 3. Förlägenhet, villrådighet, hufvudbry. *Jag är i mycket b., huru jag skall göra. Sätta någon i b. Hafva mycket b.*

BRYSÄM, a. 2. Som förorsakar bryderi. *En b. affär. B-t läge. B-ma tider.* — *Syn.* Se *Svär*.

BRYSÄMHET, f. 3. Egenskapen att vara brydsam. — *Syn.* Se *Svärighet*.

BRYGD, f. 3. 1) Benämning på samtliga de operationer, hvarigenom isynnerhet olika slags maldrycker, såsom öl, porter och dricka, erhållas. — 2) Allt det dricka, öl, o. s. v., som på en gång brygges eller blifvit brygd. *Brukas i*